

היום בו נולדתי

טל בראון ועוזי ביטון

רעיון מרכזי:

הנצחת חללי מערכות ישראל חורגת מגבולות מעגלי השכול הפרטיים - יש לה משמעות ציבורית עמוקה והיא נחלתה של החברה הישראלית כולה. פעולות ההנצחה המגוונות מאפשרות לקבוצות אוכלוסייה שונות לקחת חלק פעיל בהנצחת הנופלים ובכך להרחיב את זיכרון החללים ממעגל אישי-משפחתי למעגל חברתי-ציבורי ובכך ליצור מעגלי זיכרון נרחבים יותר של נופלים. העיסוק בהנצחת החלל יעניק למשפחות השכולות את התחושה כי זכרו של יקירם מצוי בקרב לבבות רבים ולא רק בליבותיהם וייצור קשר ייחודי בין המנציחים אליהם. המיזם יחבר בין תאריך נפילת החלל לתאריך הולדתו של מנציחו יעניק משמעות נוספת ליום זה ויתקיים בכל תאריך שנח למנציחים (לא חייב ביום הנפילה).

מטרה:

ליצור חיבור משמעותי בין התלמיד.ה לחלל צה"ל דרך סיפורו האישי באמצעות תאריך משותף מאחד (יום ההולדת של המנציח - התלמיד.ה ותאריך הפטירה של המונצח - חלל צה"ל).

דיון ערכי:

המשמעות והחשיבות בהנצחה וזיכרון עבור החברה הישראלית (משפחות החללים ואזרחים).

מסגרת הפעילות:

הפעילות תורכב מ- 3 חלקים:

1. שיעור הכנה.
2. שיעור הצגת תוצרים.
3. שילוב תחנה ביש"מ שמתקיים בתקופה בה עובדים על הנצחה אישית לחלל (ישולב ביקור באנדרטה, ביד לבנים וכד').

הערה: מומלץ להעביר את השיעור הראשון חודשיים לפני התאריך בו רוצים לקיים את פעילות ההנצחה.¹

¹ ערכים מומלצים לדיון: אהבת המולדת, שותפות, זיכרון, אמפתיה, אחדות, בין אדם לחברו, הזדהות, כיבוד האדם, עוצמה

הצעות לדרכים בהם ניתן להשתלב בהנצחה:

1. יום הנצחה של אירוע, יום הנצחה ברשות.
2. אירוע / מיזם פרטי של בית הספר.
3. אירוע בו מעוניינים לקחת חלק ברחבי הארץ במסגרת יש"מ או מסע או גיחה.
4. יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ופעולות האיבה.
5. שיח ברשתות חברתיות.
6. מפגש עם קרוב משפחה.

שיעור ראשון

נושא	זמן	ציוד	שלב ראשון
פתיחה מה זה זיכרון וחיבור לזיכרון חללי צה"ל	10 דק'	שיר לזכר	
הנצחה – פנים רבות לה	15 דק'	ערכות משחק הזיכרון דרכים רבות להנצחה X מספר הקב'	שלב שני
הסבר אודות המיזם "היום בו נולדתי"	5 דק'		שלב שלישי
היום של שנינו – שני אנשים תאריך אחד איתור חלל עבודה לפי דף חקר מתחילים בכיתה ממשיכים בבית	10 דק'	כרטיסיות חקר – שני אנשים תאריך אחד	שלב רביעי
סיכום	5 דק'		שלב חמישי

שלב ראשון: פתיחה, זיכרון מהו וחיבור לזיכרון חללי צה"ל.

1. המורה כותב על הלוח את המילים "זיכרון" ויוצר יחד עם התלמידים שמש אסוציאציות (ניתן ליצור פדלט ולהקרין על הלוח) לסוגי זיכרון אפשרויות: זיכרון לטווח קצר, זיכרון לטווח ארוך, זיכרון מידי, זיכרון חזותי, זיכרון במחשב, זיכרון אסוציאטיבי, זיכרון אפיזודי / מצבים....
2. **בשלב הבא שואל המורה בעל -פה אילו דברים אנחנו נוהגים לזכור?** מקומות, אנשים, ריחות, מצבים, שירים, תוכניות, משהו משמעותי שקרה לי... (אפשר לכתוב אותם).
3. אחרי שהתלמידים מעלים את הדברים שהם זוכרים אומר המורה כי היום אנחנו נתמקד בזיכרון של אנשים - של חללים, של הנופלים במערכות ישראל.
4. המורה מקריא שיר אחד שעוסק בזיכרון של חלל ומסביר כיצד השיר "זוכר" את הנופל. ניתן לבחור שיר והסבר מתוך הקובץ הבא: זיכרון ושיר מתוך אתר ילדים בסיכוי, <https://katzr.net/3b89a5>.
5. המורה מסכם כי כתיבת שיר לזכרו של חייל שנפל היא רק דרך אחת לזכור אותו וכי קיימות עוד דרכים להנצחה.

שלב שני: פעילות משחק זיכרון – דרכים רבות להנצחה.

1. המורה מעביר - משחק זיכרון.

אופן הפעילות:

- חלוקת הכתה לחוליות.
- כל חולייה מקבלת ערכה הכוללת כרטיסיות למשחק הזיכרון ומשחקת במשך 10 דק'.
- המשתתף בעל מספר הזוגות התואמים הרב ביותר הוא הזוכה.

המשחק נמצא בתוך תיק מסע לנופלים / חדווה בן סיני, עמ' 22-24, שוחזר ב – 25.10.2021:

<https://katzr.net/4f1ad3>

2. בסוף המשחק מתכנסת הכתה למליאה וביחד רושמים את דרכי ההנצחה המגוונות שפגשו

התלמידים במהלך המשחק.

שלב שלישי: הסבר על הפרויקט

הכל התחיל כאשר עוזי ביטון עצר להפסקת שתייה קצרה במהלך טיול / אימון אופניים ליד אנדרטה בכביש העולה מבית זית לירושלים דרך היער. אחרי שהסדיר את הנשימה הוא נפנה להתבונן באנדרטה וגילה כי הנופל שהאנדרטה לזכרו נפל ביום בו הוא נולד. מכאן החל להתגלגל רעיון. ביחד עם חברו טל בראון הם חשבו על דרך להנציח את הנופלים – יצירת חיבור אישי בין החיים לנופלים דרך תאריך אחד, תאריך יום ההולדת מחד ותאריך נפילת הלוחם מאידך..

היום בו נפל החלל הנו היום בו נולד מנצחו.

שלב רביעי: משימה חיפוש באתר יזכור אדם שנפל בתאריך בו נולד התלמיד

1. התלמידים יכנסו לאתר יזכור ויחפשו חללים שנפלו בתאריך בו הם נולדו, אתר יזכור

<https://katzr.net/d635e1>

2. כל תלמיד ימלא כרטיסיית חקר, היום של שנינו - שני אנשים תאריך אחד.

הערה חשובה: על המורה לקבל החלטה על דרך ההנצחה טרם העברת הפעילות - כל דרך שתיבחר מקובלת.

רעיונות לדרכי הנצחה:

אישית / כיתתית

ביקור בחלקת הקבר בבית העלמין הצבאי בתאריך נבחר, כתיבת מכתב / הקלטת סרטון / למשפחה השכולה, ביקור בבית המשפחה השכולה, אזכור הנופל בתפילה פרטית, הדלקת נר זיכרון, הכנת יצירת אומנות, הקדשת שיעור או פעילות מצומצמת / נרחבת ועוד.

שלב חמישי: סיכום

מה נעשה עד כה, מה לפנינו.

שיעור שני

שלב ראשון:

במהלך השיעור יציגו התלמידים את התוצרים שלהם, יספרו על החלל אותו הם חקרו במצגת / סרטון / שיר / מכתב וכיו"ב.

שלב שני:

הכנה ביחד עם המורה תתכנן את אופן הנצחת החללים אותם חקרו.

היום של שנינו - שני אנשים תאריך אחד

שם החלל:

התאריך בו נפל:

הקרב בו נפל:

מקום קבורתו: יישוב, חלקה, מספר.

כמה מילים בנימה אישית:

